

**EL SISTEMA NO NOMÉS AFAVOREIX LA
CORRUPCIÓ SINÓ QUE LA FA
INEXORABLE**

Jordi Badia

Periodista

La corrupció se'ns menja

La corrupció se'ns menja de viu en viu. És veritat que generalitzar és injust. No obstant això, quan els casos van des de la casa reial als ajuntaments passant pels governs espanyol i autonòmics, les diputacions i els partits que estan o han estat al govern i els de l'oposició, quan les excepcions són mínimes i ho són perquè o bé són nous en el sistema o bé no han tocat poder de debò encara, no és cap error ni és exagerat parlar de la corrupció com un fenomen generalitzat que ataca tots els nivells de l'administració pública. Ara: ens equivocariem si la circumscriuïm a la política únicament. La malaltia és més greu i extensa, té uns efectes devastadors i fa de mal remeiar.

CADASCUN DELS CASOS que des de fa mesos ocupen les portades dels mitjans de comunicació s'expliquen de manera individual i per raons comunes. Tanmateix, al meu entendre hi ha encara dos factors que en són les arrels més profundes: d'una banda, el sistema democràtic que hem bastit ja convergeix en intrínseca i la fa ineludible, com si en fos causa i conseqüència alhora, i, d'una altra banda, la corrupció és un tret cultural que, amb més o menys intensitat, defineix el conjunt de l'Estat espanyol, com si fos una maledicció geogràfica i ambiental. Com si fóssim corruptes de mena.

EL SISTEMA no només afaforeix la corrupció sinó que la fa inexorable. No vol dir que la justifiqui

LLUÍS ROMERO

ni que no se'l hagi de combatre judicialment i social. Darrere de tots els casos que han aflorat hi ha un pecat de cobdícia. No obstant això, en la majoria hi ha, a

Darrere de tots els casos que han aflorat hi ha un pecat de cobdícia

més, una necessitat de finançament dels partits. És una qüestió que no s'ha abordat amb rigor. En les campanyes electorals, les formacions limiten les despeses i diuen, amb més o menys claredat, quants diners s'hi han gastat. Però les despeses electorals no són pas el mal lleig que els corca, ni publicar-les fa de pal·liatiu. És més complex. Són les estructures que han de mantenir per formar part del sistema i convertir-se en alternativa de govern les que els sagnen diàriament.

LA CORRUPCIÓ POLÍTICA s'explica per la cobdícia de persones que no en tenen mai prou amb el que guanyen, probablement perquè hem acabat convertint la riquesa en un valor en ella mateixa, i per les necessitats de finançament que tenen els partits per mantenir-se dins del sistema. I perquè qui remena oli les mans s'unta i la temptació és irresistible, sobretot quan la sensació d'impunitat és tan certa com sembla: sempre hi haurà un pacte de silenci o un indult al final del purgatori.

ARA: SI LA CORRUPCIÓ no fos un tret cultural de les societats d'aquestes latituds, aquests comportaments no serien possibles perquè la ciutadania sancionaria i expulsaria del seu cos les cèl·lules que el corrompen. I no ho ha fet ni crec que ho faci mai del tot. Per això no és estrany que els partits i els polítics implicats en casos de corrupció no pateixin càstigs electorals severos i definitius, més enllà de l'apartament temporal de l'acció de govern o de la pèrdua d'un grapat d'escons. La pregunta que tant es repeteix aquests dies, de com és possible que tal partit hagi tornat a guanyar les eleccions quan ja se sabia tot el que havien fet, és fàcil de respondre: perquè la corrupció està acceptada a la societat, perquè és una pràctica comuna i quotidiana, encara que cadascú hi caigui en el nivell i l'àmbit que li és possible. Aquest és el país de la picaresca, de les factures sense IVA, de l'economia submergida i d'un etcètera llarg i insuportable. La profunditat de les arrels es pot imaginar d'una manera més precisa si fem baixar la sonda i observem quins comportaments tenim més enllà dels que impliquen una transacció econòmica directa i de la política i l'àmbit públic. Mentre els petits enganys de cada dia siguin el mèrit d'un espavilat i no pas una acció reprovable, mentre l'espavilat sigui el model social que triomfa, mentre la incoherència i la mentida no ens facin caure la cara de vergonya, la corrupció ens definirà col·lectivament i individual.